

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK GEDIFFERENTIEERD TOEZICHT

de Eben-Haëzerschool

Plaats : 's-Gravenhage
BRIN nummer : 06ES|C1
Onderzoeksnummer : 291248
Datum onderzoek : 12 januari 2017
Datum vaststelling : 11 oktober 2017

SAMENVATTING

De Eben-Haëzerschool heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

De Eben-Haëzerschool heeft zaken als grote ouderbetrokkenheid en professionalisering hoog in het vaandel staan en maakt daarin haar eigen doelstellingen ook waar. In de school en uit de gesprekken met de directie en de teamleden blijkt dat de kenmerken van een team waarin leren met en van elkaar voorop staat, waarneembaar zijn.

De inspectie heeft met de school verschillende diepgaande gesprekken gevoerd over de sociale veiligheid en de veiligheidsbeleving van de leerlingen, dit op grond van enkele signalen die de inspectie heeft ontvangen. Uit deze gerichte gesprekken is gebleken dat bestuur en directie er alles aan doen om de veiligheid voor de leerlingen te garanderen en te borgen. Leerlinggesprekken vormen daarbij een belangrijk onderdeel.

Wat gaat goed?

De hulp aan leerlingen met ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband, waarbij de Eben-Haëzerschool is aangesloten staat op een hoog peil. De ontwikkelingsperspectieven zijn goed van opzet en inhoud en geven, de leraren voldoende houvast om het onderwijs op maat goed vorm te geven.

De school legt op veel momenten en inhoudelijk op een goede wijze verantwoording over haar handelen af aan de ouders en andere belanghebbenden. De ouders zijn goed en volledig op de hoogte van de vorderingen van hun kind(eren). Dialoog met de ouders over de ontwikkelingen van de school en van de eigen schoolvereniging vinden met regelmaat plaats.

Wat kan beter?

De school zou voor de andere vakgebieden dan taal en rekenen ook resultaatdoelen kunnen opstellen, bijvoorbeeld voor de ontwikkeling van de sociale vaardigheden en voor het vakgebied burgerschap en seksuele diversiteit. Daarnaast kunnen tevens, mede naar aanleiding van leerlinggesprekken, leerling en leraar gezamenlijk individuele leerdoelen vaststellen.

Het aanbod voor leerlingen met een hoog leerrendement verdient een heroverweging, mede gezien de kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarbij het hoge niveau in de kleutergroepen de basis moet vormen voor de planning van de verdere ontwikkeling van de leerlingen.

Ten aanzien van het lesgeven van de leraren is uitvoerig gesproken over de invulling van de lessen. De leerlingen vinden de uitleg soms te lang en te saai, ze zoeken naar uitdaging. De lesinhoud is vaak te gemakkelijk, het aanbod strookt dus niet altijd met de leerbehoeften van de leerlingen.

Wat moet beter?

De inspectie heeft geen zaken aangetroffen die niet aan de wet voldoen.

1 INLEIDING

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen een pilot-onderzoek met een concept-waarderingskader. Dit kader is in juni 2016 bijgesteld. Vanaf 24 oktober krijgen scholen een onderzoek met dit bijgestelde onderzoekskader voor 2017. Zo ook de Eben-Haëzerschool. Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

Werkwijze

Op 12 januari 2017 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- een presentatie door de school;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleider, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties zijn samen met een observant van de school uitgevoerd.

Om de veiligheidssituatie binnen de school grondig in kaart te brengen, mede naar aanleiding van bij de inspectie ontvangen signalen, is het onderzoek verlengd en zijn extra gesprekken gevoerd met de bestuurder en met de schoolleiding, directie, intern begeleider en een vertegenwoordiger van het samenwerkingsverband, op respectievelijk 6 februari 2017 en 6 maart 2017.

Op 14 maart 2017 is het feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleider en de leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Naast de beoordeelde standaarden hebben wij enkele aanvullende wettelijke aspecten beoordeeld. Wanneer niet voldaan is aan een van deze artikelen, geven wij dat aan in paragraaf 3.2.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek op de Eben-Haëzerschool. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2 HOOFDCONCLUSIE

Wij kennen aan de Eben-Haëzerschool het basisarrangement toe. Alle onderzochte standaarden zijn als voldoende beoordeeld, twee zelfs als goed. Het lesgeven van de leraren is degelijk en op orde, maar zou gevarieerder, creatiever en meer voorzien van elan kunnen zijn.

De leerlingenzorg is in goede handen bij de intern begeleider, de analyses zijn uitgebreid en op grond daarvan maken intern begeleider en de leraren keuzes voor aanpak, aanbod en begeleiding van de leerlingen.

Wel attendeert de inspectie school en bestuur op de veiligheidssituatie binnen de school. Alhoewel de ouders en de leerlingen, die de inspectie heeft gesproken, en de gesprekken met het bestuur en de directie hierover overtuigend waren, is er toch een aantal signalen bij de inspectie bekend gemaakt. Wij trekken daaruit de conclusie dat een zeer regelmatige bevraging bij de leerlingen naar hun veiligheidsbeleving, bijvoorbeeld aan de hand van leerlinggesprekken, noodzakelijk is. Van belang is dat er adequate acties volgen als er bij de leraren of de directie signalen komen ten aanzien van de veiligheid van de leerlingen.

3 RESULTATEN ONDERZOEK DE EBEN-HAËZERSCHOOL

3.1 Kwaliteitsoordelen op onderzochte standaarden

Kwaliteitsgebied Onderwijsproces		Onvoldoende	Voldoende	Goed
OP1	Aanbod		•	
OP2	Zicht op ontwikkeling		•	
OP3	Didactisch handelen		•	
OP4	(Extra) ondersteuning			•

Het onderwijsproces is in de basis in orde, de extra ondersteuning is goed

Het aanbod van de Eben-Haëzer voldoet aan de kenmerken. Het biedt voldoende mogelijkheden om de lesstof af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. In de kleutergroepen zijn de leerlijnen van het observatiesysteem leidend. De taalmethode van de school is daarop aangepast.

De school wil bewust een breed aanbod creëren om de leerlingen, rekening houdend met de identiteit en daarmee met haar achterban, toch kennis laten maken met de wereld om hen heen. De school beschikt over een brede methode voor de sociaal-emotionele vorming, die de leerlingen helpt om hun weg, in een voor hen ingewikkelde maatschappij, verantwoord te vinden.

De school heeft een plusklas die momenteel door een extern bureau wordt begeleid. Bij de leerlingen van de plusklas werkt de school expliciet aan het aanleren en uitoefenen van leerstrategieën. Een verdere verfijning van het leerstofaanbod aan de leerlingen met een hoog leerrendement en een goede relatie creëren tussen het werk in de plusklas en in de groepen, is een verdere uitdaging voor de school.

De leraren hebben voldoende zicht op de ontwikkeling van de leerlingen. De school beschikt over een uitgebreid en gedegen zorgplan, waarvan de coördinatie van de uitvoering bij de intern begeleider ligt. De groepsplannen zijn in orde, de leraren redeneren daarin vanuit de door de leerlingen bereikte niveaus.

Daarnaast stellen zij de te bereiken doelen voor en nog niet met de leerlingen op. Dit eveneens op grond van het bereikte niveau en verbinden daaraan het aanbod, gebaseerd op de vastgelegde leerlijnen.

De intern begeleider houdt periodiek leerlingbesprekingen met alle leraren aan de hand van het observatiesysteem voor de kleuters en het leerlingvolgsysteem. De procedures daarvoor zijn vastgelegd in het zogenaamde 'ib-handboek'.

Het didactisch handelen van de leraren is over het algemeen van een voldoende niveau.

De door ons bezochte lessen waren gedegen en er was sprake van rust in de groepen. De leraren volgen een overzichtelijke dag- en weekplanning, gebaseerd op de groepsplannen. Zij volgen het afgesproken instructiemodel nauwgezet, de leerlingen weten daardoor precies waar ze aan toe zijn.

Er valt echter voor de school nog een wereld te winnen. De leraren werken in de lessen te hard (en de leerlingen daardoor te weinig) en dagen de leerlingen te weinig uit. Zij zouden de lessen zo kunnen inrichten dat de leerlingen er veel actiever aan kunnen deelnemen, dat er meer gelegenheid is voor feedback op het proces, dat de leerlingen hebben gevolgd. De lessen kunnen aantrekkelijker zijn, met meer creativiteit en elan gegeven. Leerlingen vinden de uitleg soms te lang en te saai, zij zoeken naar uitdaging en vinden de leerstof vaak te gemakkelijk. Daarbij kunnen de leerlingen meer eigenaar zijn van hun eigen leerproces. Een mogelijkheid om dat te bevorderen is het voeren van leerlinggesprekken, waarin de leraren samen met de leerlingen de leerdoelen opstellen.

De ondersteuning van de leerlingen die een arrangement van het samenwerkingsverband hebben is van een goed niveau en een nauwgezette uitvoering. De school is tevreden over de begeleiding vanuit het samenwerkingsverband (Berséba). De ontwikkelingsperspectieven (groeidocument) zijn van een goede kwaliteit, de uitvoering is uitgebreid onderwerp van gesprek met de ouders en de perspectieven worden periodiek nauwkeurig geëvalueerd. De ouders zijn tevreden over de extra ondersteuning die hun kind krijgt. De school kan zich nog verder ontwikkelen door haar schoolondersteuningsprofiel eens kritisch te beschouwen, samen met de regiocoördinator van Berséba. De school zou nauwkeuriger kunnen beschrijven waartoe zij in het kader van passend onderwijs in staat is. Vroegtijdige signalering is juist op deze school van belang want een doorverwijzing naar het speciaal basisonderwijs is een grote uitzondering, omdat de afstand tot de sbo-school van dezelfde richting (te) groot is.

Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Onvoldoende	Voldoende	Goed
SK1	Veiligheid		•	

Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Kan beter	Voldoende	Goed
SK2	Pedagogisch klimaat		•	

Het schoolklimaat is volgens de ouders zorgzaam en liefdevol

De leraren stellen zich naar de leerlingen zorgzaam op en geven hen zoals de school aangeeft: gepaste ruimte. Uitingen als liefdevol, veelkleurig en veelzijdig komen ruimschoots aan bod in het programma van de vreedzame school. Over de inhoud van dit programma informeert de school de ouders uitvoerig in haar nieuwsbrieven.

De leerlingen vinden de school over het algemeen goed en leuk, maar willen graag meer variatie in de lessen en lesstof.

De inspectie heeft extra gesprekken gevoerd met bestuur en directie van de Eben-Haëzerschool om de veiligheidssituatie goed in kaart te kunnen brengen. Leerlingen en ouders geven in de gesprekken aan dat zij zich op school veilig voelen en dat er weliswaar vormen van pesten voorkomen, maar dat problemen snel met de leraren en of de directie worden opgelost. Daarbij maken zij incidenteel gebruik van het vastgestelde sanctiebeleid. De school beschikt over een veiligheidsplan (voor de ouders op internet in te zien) en bevraagt de leerlingen op hun veiligheidsbeleving. Omdat er nogal eens problemen ontstonden in de pauzes werkt de school sinds twee jaar met geschoolde pleinwachten naast de leerkrachten.

Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten		Onvoldoende	Voldoende	Goed
Oordeel Onderwijsresultaten			•	
Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten	Onvoldoende	Voldoende	Goed	N.t.b.
OR1	Resultaten		•	
Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten		Kan beter	Voldoende	Goed
OR2	Sociale en maatschappelijke competenties		•	

Onderwijsresultaten zijn van een hoog niveau

De cognitieve resultaten van de Eben-Haëzerschool liggen gedurende een lange reeks van jaren boven het landelijk gemiddelde. Daarnaast zijn de tussenresultaten positief. De school heeft daarvoor eigen normen ontwikkeld, die eveneens boven het landelijk gemiddelde liggen. Dit alles lijkt in overeenstemming met de kenmerken van leerlingenpopulatie, maar nog niet overal zijn deze eigen normen behaald. De school is zich daar terdege van

bewust en de directeur heeft dat dan ook opgenomen in zijn managementrapportage aan het bestuur.

De school zou er goed aan doen om ook doelen voor de resultaten voor andere vakgebieden dan alleen taal en rekenen vast te stellen, bijvoorbeeld voor de sociale vaardigheden en burgerschap. Daarnaast zal het de leerlingen meer motiveren om met hen de eigen persoonlijke leerdoelen, liefst aan de hand van kindgesprekken, tevens te benoemen en daarbij te denken vanuit referentieniveaus en niveauwaarden.

Kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie		Onvoldoende	Voldoende	Goed
KA1	Kwaliteitszorg		•	
KA2	Kwaliteitscultuur		•	
KA3	Verantwoording en dialoog			•

De kwaliteitszorg is op orde, de verantwoording is goed

De school heeft haar kwaliteitszorg op orde. Zij beschikt over uitgewerkte jaarplannen gebaseerd op het schoolplan. Doelen zijn helder beschreven alleen het proces om de doelen te kunnen behalen is niet altijd even helder, mede waardoor de leraren niet goed aan kunnen geven in welke richting de ontwikkelingen zich zullen bewegen. Daarnaast zijn de doelen niet altijd concreet genoeg en geven daardoor te weinig richting.

De directeur legt elk kwartaal verantwoording af naar het bestuur in helder geschreven managementrapportages. En hij rapporteert elk half jaar over de behaalde (tussen)resultaten, inclusief een uitgebreide analyse daarvan. De school verantwoordt tevens de gelden die zijn ontvangen van het samenwerkingsverband Berséba.

Het belangrijkste doel waaraan directie en team werken is het realiseren van een professionele leergemeenschap. De leraren geven in het gesprek duidelijk aan dat zij daarvoor gemotiveerd zijn en het nut ervan inzien. Het team lijkt daarvoor ook voldoende veranderingsbereid.

De school werkt niet alleen samen met de scholen binnen haar vereniging maar tevens in federatief verband met reformatrische scholen in een grote regio. De Eben-Haëzerschool heeft een relatief jong team, waaronder een aantal startende leraren. De begeleiding van hen is goed georganiseerd en de leraren zijn daar zelf tevreden over.

De school verantwoordt zich in haar schoolgids en schoolplan uitvoerig naar de

ouders en andere belanghebbenden en doet dat tevens op haar website, die uitgebreid, actueel en goed leesbaar is. De tegenspraak is goed georganiseerd, de medezeggenschapsraad is kritisch en meedenkend en krijgt van de directie de gelegenheid om constructief over het voorgenomen beleid te spreken. Alle notulen van de medezeggenschapsraad zijn op de website te vinden. Verder informeert de school de ouders in nieuwsbrieven, die veel informatie bevatten, waaronder de vorderingen van doelen uit het jaarplan. In de ledenvergadering vindt op school- en verenigingsniveau met regelmaat de dialoog plaats over het gevoerde en uit te voeren beleid. De inspectie waardeert de standaard 'Verantwoording en dialoog' dan ook als goed.

3.2 Overige wettelijke voorschriften

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

4 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op de Eben-Haëzerschool.

We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

Het bestuur en de directie van de school waardeert de wijze waarop het kwaliteitsonderzoek heeft plaatsgevonden en kan zich vinden in het uitgebrachte rapport. Wij zijn blij met en dankbaar voor de constatering dat de Eben-Haëzerschool haar kwaliteit op orde heeft. De school en het bestuur ervaren hierin ook een compliment voor de gepleegde inzet van de afgelopen jaren, die met name tot stand gekomen is door een relatief jong en enthousiast team. Wij zien in het rapport ook een aansporing om zaken nog verder te ontwikkelen of naar een hoger plan te brengen. Hieronder geven we dat aan:

Onderwijsproces

Het beeld dat het onderwijsproces in orde is en de extra ondersteuning goed, wordt herkend. Wij zien ook de ruimte voor ontwikkeling voor leerlingen met een hoog leerrendement. Met het onlangs uitgevoerde hoogbegaafdheidsonderzoek door Novilo heeft de school handvatten tot verdere verfijning van het leerstofaanbod voor deze leerlingen. Een uitdagender aanbod voor meer- en hoogbegaafden, 'instructie op maat' en een nauwgezetere afstemming tussen de plusklas en het groepswerk zullen hiervoor worden ingezet.

Al voor het inspectiebezoek verdiepte het team zich in Effectieve Directe Instructie om de instructievaardigheden van leerkrachten te vergroten en zodoende de betrokkenheid, uitdaging en activiteit van leerlingen tijdens de lessen te vergroten. Met beeldcoaching wil en zal het personeel zich hier verder in ontwikkelen.

De school is tot veel is staat als het gaat om passend onderwijs en heeft dat in de achterliggende jaren in praktijk gebracht. We constateren dat hierdoor in sommige groepen een grote zorgcomplexiteit kan ontstaan. Het advies van het nauwkeuriger beschrijven van het schoolondersteuningsprofiel zal dan ook worden opgevolgd. Het vroegtijdig signaleren van specifieke en complexe zorgbehoefte is daarvoor nodig. De school gaat daarom extra aandacht geven aan de observaties en steekt dan vooral in op het verbeteren van leerkrachtvaardigheden.

Veiligheid

Voorafgaand aan het inspectiebezoek zijn enkele signalen naar de inspectie gegaan rondom veiligheid. Het bestuur en directie heeft deze signalen besproken en geëvalueerd met de inspectie. Op basis van de eigen metingen en observaties op het gebied van veiligheid zijn er geen onveilige situaties geconstateerd. We hebben geconstateerd dat ook de inspectie in de gesprekken met ouders en de observaties een veilige leer- en werkomgeving heeft waargenomen. Door een grote zorgcomplexiteit in een groep heeft dat in die groep wel moeizame gedragssituaties gegeven. Zoals eerder genoemd zal de school in een vroeger stadium gaan voorkomen dat in een groep of groepen een te hoge zorgcomplexiteit ontstaat.

Met de invoering van en het werken met het programma De Vreedzame School werkt de school inmiddels al meerdere jaren aan een positiever schoolklimaat. De effecten van deze aanpak zijn heel positief.

Onderwijsresultaten

De eindresultaten van de school bevinden zich al vele schooljaren boven het landelijk gemiddelde. Daar wil en mag de school tevreden over zijn. De school blijft echter gedreven om de talenten en mogelijkheden van de leerlingen ten volle te benutten. Leerlingen kunnen daarom nog meer eigenaar worden van hun leerproces. Door het frequenter inzetten van kindgesprekken gaan we mogelijkheden creëren voor het geven van feedback en het samen met de leerling opstellen van te bereiken doelen.

Het vaststellen van doelen voor andere vakken als taal en rekenen vindt in eerste instantie plaats bij de wereld oriënterende vakken, zoals aardrijkskunde, natuurkunde en geschiedenis. We zullen ons bezinnen hoe dit vorm kan krijgen bij de sociale veiligheid en burgerschapskunde.

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg is op orde en de verantwoording is goed. De school is vastberaden om vorm te blijven geven aan de professionele leergemeenschap en deze op een hoger plan te brengen.

De school heeft uitgewerkte jaarplannen. Het proces om de daarin beschreven doelen te behalen wordt kaderstellend geformuleerd. De einddoelen worden wel concreet geformuleerd. Hierdoor is er ruimte voor de professional (leerkracht en andere medewerkers) om te komen tot eigen inbreng, creativiteit en motivatie. Met dit rapport kan de school en alle betrokkenen verder vorm geven aan ons schoolmotto: 'Goed voorbereid de toekomst in! Samen werken, samen leren, samen groeien.'